

'HIER VERWAAIT DE WAAN VAN DE DAG'

Regisseur Threes Anna bleef thuis op Texel voor 'De vogelwachter'

Voor haar bioscoopdebuut *The Bird can't fly* toog schrijver-regisseur Threes Anna naar Zuid-Afrika, voor *Silent City* reisde zij af naar Japan, voor haar nieuwe speelfilm bleef ze thuis op Texel. De voormalig artistiek leider van theatercollectief Dogtroep filmde op het eiland *De vogelwachter*, naar eigen zeggen haar meest persoonlijke film ooit. Struinend over De Hors vertelt zij waarom.

door Marco Weijers

S tevig ingepakt staat Threes Anna (61) te wachten bij het Texelse natuurgebied. Je vindt me op de afgesproken tijd naast een rood autootje, links van de Mokweg, zo'n 300 meter voor de kazerne' stelde zij eerder per mail voor, reagerend op de uitnodiging voor een wandelinterview. Want journalistiek in tijden van corona vraagt nu eenmaal om creatieve oplossingen. Bovendien kan het niet toepasselijker: op De Hors werd lang geleden het zaadje geplant voor *De vogelwachter*, waarin Freek de Jonge de titelrol speelt.

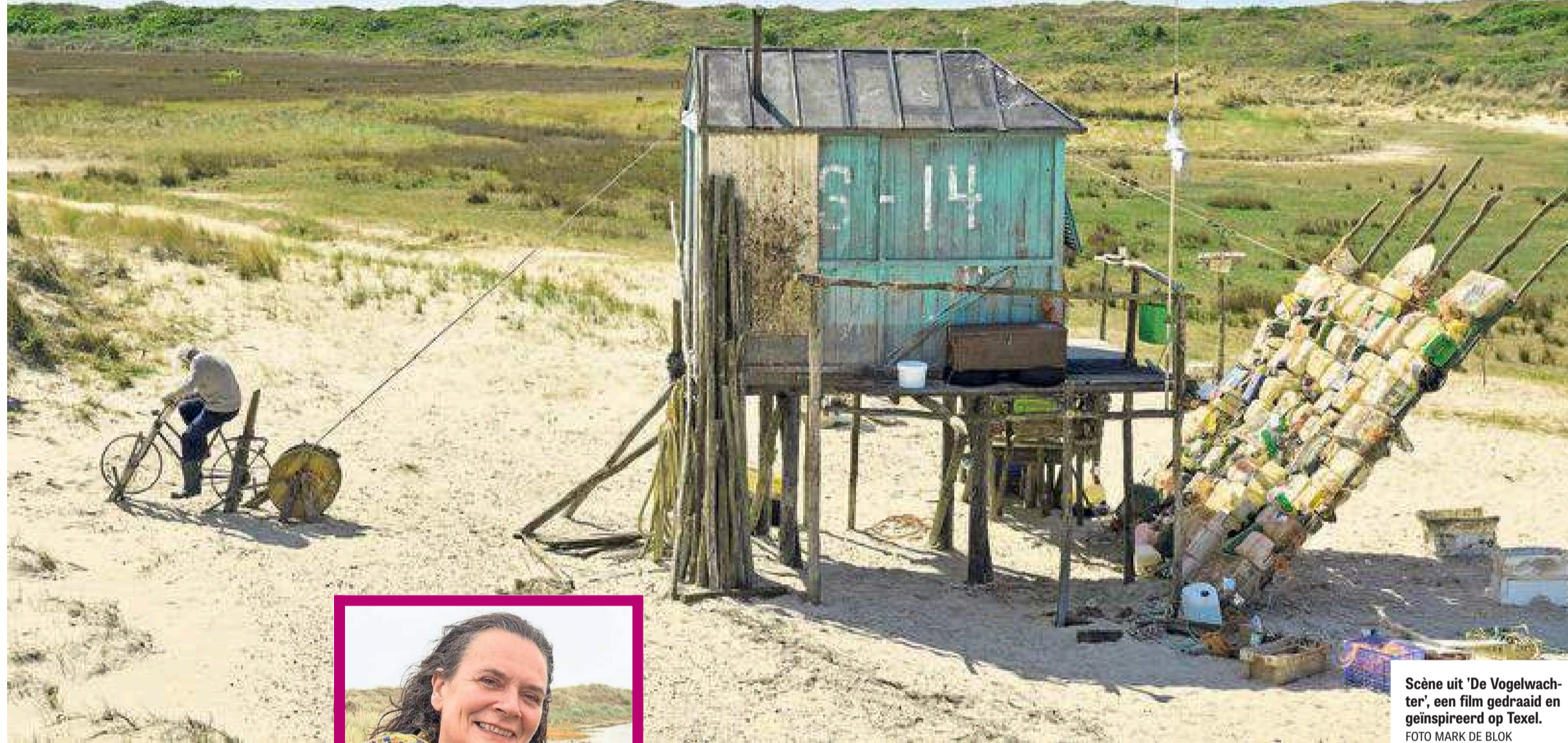
De latere cineaste werd als Threes Schreurs geboren in Vlaardingen. Vervolgens woonde en werkte ze decennialang in Amsterdam, maar alleen als ze niet op reis was. Niet zo vaak dus, want al tijdens haar studie aan de Rietveld Academie raakte ze betrokken bij kunstenaarscollectief Dogtroep, dat theater naar de straat wilde brengen en daarin heel succesvol werd. Uiteindelijk vierde de groep zelfs internationaal triomfen met hun beeldende en poëtische voorstellingen op locatie.

Bij Dogtroep ontmoette Threes Anna - een achternaam die in het buitenland aanzienlijk beter bleek te bekken dan Schreurs - ook haar eerst grote liefde: Marco Biagini. Hij was een Italiaan die als lichtontwerper bijdroeg aan de magie van hun theaterale spektakels. Tot hij in maart 1998 samen met acteur Wiegier Woudsma omkwam bij een tragisch kano-ongeval in Frankrijk.

Anna zou datzelfde jaar met *Hotazel* nog één voorstelling maken, maar haakte daarna af. „Ik had in mijn tien jaar als artistiek leider heel veel energie gestoken in het creëren van een perfect team, dat nu niet meer compleet was. Ik zag mezelf dat niet nog een keer doen.“ In 2003 publiceerde zij vervolgens haar eerste van inmiddels zeven romans: het deels autobiografische *De kus van de weduwe*. Waarna zij in 2007 ook debuteerde als filmmaker met het Engelstalige *The Bird can't fly*.

„Ik woonde lang in De Pijp in Amsterdam, maar was in mijn Dogtroep-tijd gewend om op andere plekken te werken“, vertelt zij, terwijl zij wandelend een weg zoekt tussen duinen, plassen en ondiepe getijdpoelen door. „Dat inspireerde me, dus als schrijver bleef ik dat doen. Tot ik zeventien jaar geleden met dat doel voor het eerst in een afgelegen huisje op Texel belandde en dacht: wat een geweldige plek is dit. Nog geen drie weken later zat ik bij een makelaar.“

„Sindsdien woon ik op Texel“, glundert ze. „Een stukje buiten Den Hoorn en nog altijd dicht genoeg bij Amsterdam. Toch voelt het volko-

Scène uit 'De Vogelwachter', een film gedraaid en geïnspireerd op Texel.
FOTO MARK DE BLOK

Struinen met regisseur Threes Anna door het Texelse natuurgebied De Hors.

men anders. De waan van de dag verwaait hier, er zijn veel minder prikkels.“ Ze bukt om te wijzen op een plukje helmgras, met daaromheen een piepklein hoopje zand. „Kijk, dat is een duin in wording. We benen hier gewoon dwars door een kraamkamer heen.“

„Ik voel me hier ook niet langer gevangen in een kring van opportunisme“, vervolgt zij even later. „Dat gevoel had ik in de stad soms

aan een eerdere confrontatie met de natuur op het eiland. „Na een tocht hier over het strand liep ik met een vriendin de duinen in. Plotse-ling werden we aangevalen door een meeuw. Best beangstigend. Met een opgeraapt stuk plastic beschermend boven ons hoofd maakten we ons snel weer uit de voeten.“ Lachend: „Later bleek dat we niets-vermoedend een broedkolonie waren binnengewandeld. Die indrukwekkende ervaring is achteraf gezien misschien wel de allereerste bouwsteen geweest voor *De vogelwachter*.

De *vogelwachter* gaat over een man die al een halve eeuw alleen op een eiland woont, enkel omringd door meeuwen. „Hij heeft een liefdesrelatie met een vrouw. Dat is een 4x4 en zaten we middenin een groeiende relatiecrisis. Ik kon alleen maar verlangen naar thuis en naar alleen zijn. Dat voedde mijn schrijffantasie.“

Haar heimwee naar Texel deed haar ook terugdenken

aan een eerdere confrontatie met de natuur op het eiland. „Na een tocht hier over het strand liep ik met een vriendin de duinen in. Plotse-ling werden we aangevalen door een meeuw. Best beangstigend. Met een opgeraapt stuk plastic beschermend boven ons hoofd maakten we ons snel weer uit de voeten.“ Lachend: „Later bleek dat we niets-vermoedend een broedkolonie waren binnengewandeld. Die indrukwekkende ervaring is achteraf gezien misschien wel de allereerste bouwsteen geweest voor *De vogelwachter*.

De *vogelwachter* gaat over een man die al een halve eeuw alleen op een eiland woont, enkel omringd door meeuwen. „Hij heeft een liefdesrelatie met een vrouw. Dat is een 4x4 en zaten we middenin een groeiende relatiecrisis. Ik kon alleen maar verlangen naar thuis en naar alleen zijn. Dat voedde mijn schrijffantasie.“

Haar heimwee naar Texel deed haar ook terugdenken

UITGESTELD

Door de aangescherpte corona-regels en de daaruit voortvloeiende sluiting van de bioscopen, is de release van Threes Anna's *De vogelwachter* uitgesteld tot de heropening, die vooralsnog over twee weken gepland staat.

Misschien zou je er een speelfilm van moeten maken. Nou, dat is het dus geworden.“

Schokkend

Intussen staat Threes Anna regelmatig stil om te wijzen op een ruig vergezicht, een opvallend plantje, een vogel in volle vlucht. „Kees, mijn nieuwe grote liefde, zou precies kunnen vertellen welke soort dat is. Ik niet: ik geniet er alleen maar van.“ Ze buigt zich voorover om een plastic dopje op te rapen en in haar jaszak te stoppen. Later doet ze hetzelfde met een gerafeld stuk touw. „Vooraf voor een Jan van Gent kan zulk afval fataal zijn. Die vogels hebben scherpe randen aan hun snavel, waardoor touw eraan kan blijven haken. Al

het aangespoelde spul dat je in de film ziet, is trouwens daadwerkelijk hier op het eiland gevonden. Schokkend nietwaar?“

Ze noemt *De vogelwachter* haar meest persoonlijke film tot nu toe. „Dat is vooral een gevoel, uitleggen is lastiger. Wat je ziet, draait voor een groot deel om de ultieme stilte die de natuur kan bieden. Die werkt voor mij heel zelvand, brengt me terug naar de basis. Al realiseerde ik me wel dat ik een contrastkleur nodig had om de poëzie van deze film te aarden. Zo kwam ik op het idee om de hoofdrol door een komiek te laten spelen. Wat me al snel bracht bij Freek de Jonge en zijn prachtige karakterkop.“

Tot haar vreugde zei De Jonge onmiddellijk ja. „Freek is op zijn 76e nog altijd een hongerige kunstenaar“, lacht Threes Anna. „Wat ik zo mooi vond, was dat hij precies begreep wat de film nodig had. Hij komt in *De vogelwachter* kwetsbaarder over dan gebruikelijk, gunt de kijker echt een blik in zijn ziel. Zijn vrouw Hella merkte op: 'Dit is precies de Freek die ik ken'. Een zachte Freek, die denk ik veel mensen zal verrassen.“

Drugshandelaar Naser Khakzad (Navid Mohammadzadeh) in 'Just 6.5'.

PAKKENDE FILMHIT UIT IRAN

'Just 6.5'

Wat: drama, misdaad, thriller
Regie: Saeed Roustayi
Met: Payman Maadi, Navid Mohammadzadeh
★★★★☆

De vraag naar drugs in Iran is torenhoog, net als de straffen voor mensen die ermee worden betrapt. Geregeld wacht de strop: of je nu 30 gram of 300 kilo in je bezit hebt. In die context speelt het misdaaddrama *Just 6.5* zich af, waarin een team-leider van de narcotica-brigade de strijd aanbindt met een drugshandelaar. Naser is een grote vis die hij met behulp van kleinere visjes hoopt te vangen. Nog voor de begintitel zorgt regisseur Saeed Roustayi al voor hoogspanning, tijdens een vrijwel geruisloze achter-

volging te voet, volgend op een politie-inval. Van de afloop plukt rechercheur Samad (Payman Maadi) later in de film nog steeds de wrange vruchten. Al komt dat ook omdat hij met zijn opsporingsmethoden steeds weer de grenzen opzoekt. Zelfs als kijker weet je niet of hij wel helemaal te vertrouwen is.

Andersom geldt datzelfde voor Naser Khakzad (Navid Mohammadzadeh), de drugskoning op wie Samad het gemunt heeft. Hij en de andere narcotica-agenten zijn zo op Naser gebeten omdat ze hem verdenken van de dodelijke kidnaping van een van hun kinderen. Voor de drugsminneel, zelf een familieman, een ondraaglijke gedachte.

Just 6.5 mag dan zeker in het begin - de drijvende kracht hebben van een misdaadthriller, uit-

eindelijk ontpopt de tweede van de talentvolle Saeed Roustayi zich vooral tot een genuanceerd drama met glansrollen van Maadi en Mohammadzadeh. Opvallend is dat daarbij in bedekte termen ook maatschappijkritiek doorklinkt over armoede, ongelijkheid en corruptie.

Een film met een titel die verwijst naar de 6,5 miljoen drugsverslaafden in Iran, stemt niet echt vrolijk. Al zijn het juist de kleine momenten van menselijkheid die dit misdaaddrama bijzonder maken. Het Iraanse volk stroomde toe om dat te zien en maakte daarmee van *Just 6.5* in eigen land een kneiter van een bioscoop-hit.

M.W.

'Just 6.5' wordt na heropening van de filmtheaters verwacht: zowel op het witte doek als op Picl.

STEUN ZOEKEN BIJ MOEDIGE BOY GEORGE

'Kanarie'

Wat: drama, musical
Regie: Christiaan Olwagen
Met: Schalk Bezuidenhout, Hannes Otto, Germandt Geldenhuys
★★★★☆

Het liefst was Johan Niemand modeontwerper in Parijs geworden. Dat zie je meteen in de openingsscène van *Kanarie*, waarin de Zuid-Afrikaanse twintiger in een zelfgemaakte bruidsjurk een extravagante straattedans opvoert. Maar ja, wie zit er nou te wachten op een kwetsbare ziel die stiekem op jongens valt en posters van Boy George aan de muur heeft hangen?

Om zijn verstikkende geboortedorp toch te ontvluchten, gaat hij in dienst bij de Kanaries: het christelijke legerkorps van de krijgsmacht. Daar merkt Johan dat het ensemble vooral een propaganda-instrument is, dat

De Zuid-Afrikaanse komiek Schalk Bezuidenhout als Johan Niemand in 'Kanarie'.

het moreel moet hooghouden van de Zuid-Afrikaanse troepen die in 1985 vechten voor een propa-

ganda-instrument is, dat koorlid Wolfgang hem vol op de mond zoent, doet Johan een nog grotere ontdekking: hij valt écht op mannen.

Met een wonderlijke mix van drama, oorlogsfilm en musical verpakt regisseur Christiaan Olwagen Johans moeizame weg naar zelfacceptatie. Intimiderende ontgroeningsrituelen op de rekrutingschool worden afgewisseld met dansscènes waarin hij droemt zanger van de Culture Club, Bronski Beat of Queen te zijn. Toch kijkt *Kanarie* fijn weg, mede dankzij de Zuid-Afrikaanse komiek Schalk Bezuidenhout. Met zijn mooie spel zet hij een aandoenlijke Johan neer, die bijna wordt verzwolgen door een wereld vol machismo, apartheid en zelfhaat. Maar gelukkig heeft hij altijd nog de liedjes van Boy George, zijn held die uiteindelijk ook de moed en kracht vond om uit de kast te komen.

Eric le Duc

'Kanarie' is vanaf nu te zien op het online-platform Picl.